

Verslag bijeenkomst digitalisering

30 september 2021

Dinsdag 28 september organiseerden Aan de Slag met de Omgevingswet (ADS) en VNG een webinar over digitalisering van de omgevingsvisie. Met meer dan 60 deelnemende informatiemanagers, beleidsmakers en programmaleiders was het een geslaagde bijeenkomst te noemen. Duidelijk was dat veel provincies en gemeenten nog werk te verzetten hebben en digitalisering daarbij nog aandacht vereist.

Introductie

Na een korte herhaling van het belang van de omgevingsvisie en de basisinformatie over het kerninstrument, volgde een toelichting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De ontwikkeling van het DSO wordt aangestuurd door de 4 overheden gezamenlijk, vanuit de één overheid-gedachte. De doelstelling van een werkend stelsel is erop gericht dat overheden, via hun leveranciers kunnen aansluiten op het systeem en daarmee kunnen werken.

Standaarden en annoteren: wat kan wel en wat niet?

In het DSO komen verschillende informatiebronnen samen. Om die op elkaar aan te laten sluiten, werkt men met standaarden. Er zijn verschillende leveranciers die softwarepakketten maken om de informatiebronnen aan te sluiten, zodat provincies en gemeenten dit niet zelf hoeven uit te vinden.

Wel is het belangrijk dat beleidsmakers en tekstschrijvers bij het opstellen van de omgevingsvisie letten op de randvoorwaarden van het DSO. Er is vrijheid in het kiezen van je eigen tekstopbouw, maar bijvoorbeeld kop- en voetteksten kunnen niet in het DSO overgenomen worden. Mocht je willen werken met sfeerbeelden en indicatieve zoekgebieden, dan kun je daarvan in het tekstgedeelte het beste een afbeelding uploaden in het DSO. Daarnaast moeten bevoegd gezagen zelf zorgen voor annotatie van de teksten in de omgevingsvisie. Dat betekent dat ze tekstpassages, alinea's, paragrafen of hoofdstukken moeten verbinden aan een thema's of aan gebieden op de geografische kaart. Zo is de informatie in het DSO gemakkelijk terug te vinden.

Lessen uit Leiden en provincie Utrecht

Zowel Leiden als Utrecht kozen vanaf de start voor een nauwe samenwerking tussen DSO-/GIS-experts, juristen en beleidsmedewerkers. Dat bleek nuttig, want de wens om een inspirerende omgevingsvisie met sfeerbeelden te maken schuurt met de mogelijkheden in het DSO, die gericht zijn op structuur. En dan kan je daar maar beter in een vroeg stadium samen een oplossing voor zoeken. Uiteindelijk wordt de 'look and feel' van je omgevingsvisie anders dan we bij de analoge varianten gewend zijn.

Ondanks de ruime ervaring die provincie Utrecht heeft met digitalisering en IMRO-standaarden. Was het een hele uitdaging om met het DSO te werken. In Leiden werd geconstateerd dat de capaciteit om GIS-objecten te maken ontbreekt.

De belangrijkste lessen die gedeeld worden zijn dat als je een omgevingsvisie in het DSO op de kaart wilt weergeven je niet ver genoeg komt met reeds aanwezige ervaring met de Standaard Officiële Publicaties (STOP). De Toepassingsprofielen Omgevingsdocumenten (TPOD) zijn echt anders. De digitale manier van denken op zich is anders en vergt vanaf het begin af aan aandacht.

Overgang en externe websites

Vanuit het publiek kwam nog een vraag over hoe de overgang van ruimtelijkeplannen.nl naar het DSO plaatsvindt. Bij vaststelling van de omgevingsvisie, vervalt de structuurvisie - juridisch gezien - automatisch. Bevoegd gezagen moeten wel nog zelf zorg dragen voor het verwijderen van structuurvisies uit het Wro-manifest, zodat die niet meer in het DSO getoond worden.

Na inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 juli 2022), loopt publicatie en wijziging via het DSO. Let daarbij op dat een externe website (zoals een Storymap) niet in het DSO overgezet kan worden, want er moet van een format gebruikgemaakt worden dat in de Landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen (LVBB) past. Ook werd gevraagd hoe besluitvorming en archivering werkt in het DSO. Informatie hierover zal gedeeld worden via het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO).

Werkplaats Geonovum

Zowel gemeente Leiden als provincie Utrecht nemen deel aan de werkplaats digitalisering omgevingsvisie. Allebei bevelen ze deelname aan, omdat het de juiste mensen binnen je organisatie helpt op een andere manier te denken. Interesse? Meld je dan aan door te mailen naar tpodagenda@geonovum.nl.

Terugkijken en meer informatie

- Heb je het webinar gemist en wil je dit terugkijken? Dat kan via [de website van ADS](#). Daar vind je ook de presentaties.
- Voor ADS was dit de laatste in een reeks webinars over de omgevingsvisie. [Kijk hier](#) voor de andere webinars.
- Benieuwd naar hoe het DSO werkt? Woon dan een [klikdemo](#) bij van ADS.
- Kijk op [Informatiepunt Leefomgeving](#) voor info over digitalisering omgevingsvisie.